

Til: Stortingets Energi-, og miljøkomite

Oslo, 23. oktober 2017

Høringsinnspill om statsbudsjettet 2018 fra Forum for utvikling og miljø

Forum for Utvikling og Miljø (Forum), et nettverk av 50 norske organisasjoner, takker for muligheten til å gi innspill til statsbudsjettet for 2018.

Forum for utvikling og miljø er svært positive til at Norge har tatt en lederrolle i det internasjonale arbeidet med FNs bærekraftsmål. Statsminister Solbergs rolle som leder av FNs pådrivergruppe er et tydelig signal om Norge som en global leder i FNs bærekraftsagenda. Denne rollen bør gjenspeiles i en helhetlig, samstemt og planmessig innsats for å nå bærekraftsmålene. Forum for utvikling og miljø har følgende innspill til hvordan Norge bør styrke sin innsats for å nå bærekraftsmålene.

Mens Norge ligger godt an til å nå mange av bærekraftsmålene har vi utfordringer med å nå andre, særlig, men ikke utelukkende, på miljøområdet. For at Norge skal oppnå mål 12 om bærekraftig produksjon og forbruk, og mål 13 om å stanse klimaendringer, kreves det for eksempel krafttak og store omlegginger.

Det er positivt at regjeringen fortsetter å rapportere på bærekraftsmålene i statsbudsjettet. Dette gir Stortinget en mulighet til å følge opp arbeidet og det gir en viktig parlamentarisk og demokratisk forankring i Norges arbeid med å følge opp bærekraftsmålene. Forum er samtidig bekymret for at rapporteringen fremstår som selektiv, inkonsekvent mellom departementene, og uten utgangspunkt i hverken noen omforent plan eller baseline.

Derfor bør det utvikles en tydeligere koordinering som kan sikre samstemtheten innen norsk og internasjonal utviklingspolitikk. For at en rapportering via statsbudsjettet skal være hensiktsmessig må den ta utgangspunkt i en konkret, målbar og trinnvis plan for hvordan vi skal jobbe for å nå FNs bærekraftsmål og delmål, både hjemme og internasjonalt, innen 2030. Rapporteringen må også være basert på statistiske bærekraftindikatorer som bygger på delmålene i FNs bærekraftsmål. Flere norske forskningsmiljøer, blant andre Statistisk sentralbyrå, har erfaring fra denne typen arbeid, og kan bidra til at Norge blir et foregangsland i arbeidet med nasjonale indikatorer.

I dag ser for eksempel rapporteringen ut slik at regjeringen skriver at "det er etablert marine beskytta område og marine verneområde i norske farvatn. Arbeidet med marint vern blir ført vidare."¹ Det er en tynn rapportering og lite konkret plan når delmål 14.5 forplikter Norge til å bevare minst ti prosent av kyst-, og havområdene innen 2020, og det i dag kun er bevart 1-2 prosent.

I nasjonalbudsjettet skriver regjeringen også om klimamålet at Norges mål om å kutte klimagassutslipp med 40% til 2030 er i tråd med hva som kreves for å Parisavtalens togradersmål, og henviser til at det tilsvarer EUs forpliktelse. I det hele tatt konkluderer de at Norge fører en ambisiøs klimapolitikk².

Men ferske beregninger fra Climate action tracker (CAT) viser at Norges klimamål er utilstrekkelig, og at vi skulle nå en oppvarming på mellom 2-3 grader eller mer hvis alle land legger seg på samme ambisjonsnivå som Norge- og da har man ikke tatt hensyn til Norges historiske ansvar. EUs klimamål faller i samme kategori, og derfor er forpliktelsen til EU-avtalen ikke nok. Samtidig slår CAT fast at dersom vurderingen

¹ Prop. 1 S Klima- og miljødepartementet, side 263

² Meld St. 1 Nasjonalbudsjettet side 88-89

skulle baseres på regjeringens nåværende politikk, ville Norge havne i gruppa «svært utilstrekkelig», og verden bevege seg mot 3-4°C, dersom alle andre land fulgte vårt eksempel³.

Om mål 15 skriver regjeringen at det er samordnet med Norges nasjonale handlingsplan for å nå Aichimålene under konvensjonen om biologisk mangfold. Regjeringen vil utarbeide et kunnskapssystem som beskriver hva som er «god økologisk status» for alle økosystem i Norge, og sektorovergripende forvaltningsmål for de ulike økosystemene⁴. Dette er et eksempel på en seriøs tilnærming med utarbeiding av baseline og definerte norske mål som burde å appliseres på alle områder.

Forum for Utvikling og Miljø anmoder derfor komiteen om å:

- Be regjeringen utvikle en bredt forankret nasjonal handlingsplan med klare trinnvise tiltak for hvordan Norge skal jobbe for å oppnå FNs bærekraftsmål innen 2030. Planen må inneholde en analyse av status for hvert delmål og indikatorer tilpasset Norge og norsk internasjonal politikk.
- Be regjeringen starte arbeidet med å utvikle nasjonale indikatorer for Norge basert på FNs bærekraftsmål, som vil bidra til å konkretisere rapporteringen blant annet i Statsbudsjettet.

Vi viser ellers til at flertallet i Utenriks og forsvars komiteen gikk inn for dette i sine merknader til «Meld. St. 24 (2016–2017) Felles ansvar for felles fremtid — Bærekraftsmålene og norsk utviklingspolitikk», der det uttrykkes tydelig at det ønskes “en plan for hvordan Norge vil gjennomføre FNs bærekraftsmål, nasjonalt og internasjonalt.”

For å nå målene må alle de tre dimensjonene av bærekraftig utvikling, den sosiale, den miljømessige og den økonomiske inkluderes i prosessen.

³ <http://climateactiontracker.org/countries.html>

⁴ Prop. 1 S Klima- og miljødepartementet, side 264